

**Posudek
na diplomovou práci Jiřího Kaprase
„Pojem a právní důsledky překročení mezi nutné obrany a krajní nouze“**

Předložená diplomová práce obsahuje 136 stran textu a je přehledně členěna do úvodu, šesti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně dosti rozsáhlý a přiměřený zvolenému tématu. Po formální stránce splňuje předložená diplomová práce požadavky na ni kladené.

Diplomant si za téma své práce zvolil problematiku sice poměrně tradiční, která však je stálým předmětem diskusí odborné i laické veřejnosti. Jde proto o téma z obecného pohledu stále aktuální a jeho hlubší zpracování je určitě přínosné. Téma je dosti náročné na zpracování pramenného materiálu a rovněž přiměřeně náročné na samotné zpracování.

Po stručném úvodu, ve kterém diplomant charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá místem protiprávnosti v systému znaků trestného činu a obecnými otázkami institutů vylučujících protiprávnost činu. Význam znaku protiprávnosti diplomant chápe správně a souhlasit lze rovněž s tím, že výslovnou úpravu by si zasloužily i další okolnosti vylučující protiprávnost, jako například zadržení přistižené osoby nebo lékařský zákrok.

Další kapitola práce podává stručný přehled vývoje právní úpravy a názorů nauky na zkoumané instituty. Třeba konstatovat, že diplomant správně postihl základní vývojové tendence, které se v právní úpravě i v nauce objevovaly. Kladně třeba hodnotit, že si diplomant všímá i korespondujících institutů v právu správním a občanském a provádí jejich podrobné srovnání. Patrně lze souhlasit s pochybnostmi diplomanta, které má ohledně odchylek v zákonných znacích s ohledem na proklamovanou jednotu právního řádu.

Jádrem práce pak jsou následující tři kapitoly, pojednávající o překročení mezi nutné obrany a krajní nouze a jejich právních důsledcích. Rozbor zákonných znaků obou zkoumaných institutů, který diplomant provádí na podkladě zpracované odborné literatury a judikatury, je velmi podrobný a dobře zpracovaný. Diplomant se záslužně věnuje i některým sporným otázkám, jako jsou hlediska posuzování přiměřenosti a proporcionality, meze povinnosti nebezpečí snášet, problematika negativního omylu, výklad požadavku subsidiarity, možnost usmrcení jedince pro záchranu života více osob, odvracení nebezpečných jednání dětí, osob nepříčetných a osob jednajících v omylu aj. Doporučení de lege ferenda na zdokonalení právní úpravy zkoumaných institutů jsou vesměs smysluplná, byť nikoliv nezbytná. Rozpaky vyvolává jen

plédování pro trestnost nedbalostního způsobení škody při odvracení nebezpečí vyvolaného nedbalostním jednáním. Při posuzování otázek excesu si diplomant záslužně všímá i poněkud opomíjené problematiky subjektivní stránky jednajícího. Rozbor právních možností je zpracován velmi pečlivě a přehledně. Jakkoliv diplomant pozitivně hodnotí změny v právní úpravě, zejména pokud jde o mimořádné snížení trestu odnětí svobody a o privilegované skutkové podstaty, nevyhýbá se ani některým kritickým výhradám, zejména ve vztahu k institutu upuštění od potrestání. Přitakat lze i diplomantovu odmítavému stanovisku k obecnému vyloučení trestnosti nedbalostního excesu.

Poslední kapitola práce je pak věnována vybraným problémům souvisejícím se zkoumanými instituty, a to automatickým obranným zařízením, vztahu obrany proti útoku, vzájemnému napadení a rvačky a konečně problematice obrany proti útokům úředních osob.

V závěru své práce diplomant stručně a výstižně shrnuje poznatky a stanoviska, ke kterým ve své práci dospěl. Za správný třeba považovat názor, že sebelepší právní úprava nemůže nahradit chyby v interpretační a aplikační činnosti orgánů činných v trestním řízení.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako velmi zdařilou. Diplomant prokázal, že se podrobně seznámil se zkoumanou problematikou, ať již jde o právní úpravu nebo o dosavadní zpracování v odborné literatuře a odraz v judikatuře. Zejména tvořivou práci s literaturou a judikaturou třeba kladně hodnotit. Jeho formulační schopnosti jsou velmi dobré, nebojí se zaujmout i kritické stanovisko na základě svých velmi dobrých znalostí právní úpravy a odborných pramenů. Diplomant nesporně prokázal schopnost samostatné odborné práce. Předložená diplomová práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je rozhodně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při obhajobě své práce by diplomant mohl vyjádřit svůj názor na otázku, zda při ochraně majetku lze v nutné obraně útočníka úmyslně usmrtit.

Předběžná klasifikace: výborně

V Praze dne 6.8.2013

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
vedoucí diplomové práce